

Poprawka I

Art 1 otrzymuje brzmienie:

“Art 1. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 580), wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

“3. Do korzystania ze środków komunikacji elektronicznej w głosowaniu organów partii stosuje się odpowiednio przepisy art. 10 ust. 1a–1d ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach.”;

2) po art 10 dodaje się art 10a w brzmieniu:

„Art 10a.1. Partia polityczna do dnia 31 marca każdego roku publikuje na swojej witrynie internetowej lub przesyła do Państwowej Komisji Wyborczej celem publikacji na witrynie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej raport merytoryczny z działalności za rok poprzedni. W raporcie opisane są działania podjęte przez partię w roku poprzednim, w tym w szczególności:

- 1) liczba członków i sympatyków partii;
- 2) skład organów władz centralnych i wojewódzkich partii;
- 3) opracowane założenia zmian legislacyjnych;
- 4) dyskusje i wysłuchania publiczne zorganizowane przez partię, lub w których partia wzięła udział;
- 5) badania i analizy przeprowadzone przez partię lub na zlecenie partii;
- 6) akcje społeczne zorganizowane przez partię, lub w których partia wzięła udział;
- 7) działalność parlamentarna klubów lub kół poselskich, senatorskich lub parlamentarnych tworzonych przez posłów lub senatorów będących członkami partii.

2. W przypadku, gdy członkowie partii są członkami więcej niż jednego koła lub klubu, o których mowa w ust. 1 pkt. 7, uwzględnia się działalność parlamentarną tego koła lub klubu, do którego należy największa liczba członków partii.

3. W razie braku wypełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Państwowa Komisja Wyborcza może nałożyć na partię polityczną obowiązek zwrotu do 50% subwencji, o której mowa w art. 28. przysługującej za rok sprawozdawczy. Art. 34b stosuje się odpowiednio.

4. Niniejszy artykuł nie wyłącza zastosowania wobec działalności partii politycznych odrębnych przepisów o dostępie do informacji publicznej.”;

3) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ewidencja wraz z tekstami statutów partii politycznych jest jawna z wyłączeniem informacji o adresie osób wchodzących w skład organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych oraz adresie osób popierających zgłoszenie, o których mowa w art. 11 ust. 3 pkt 2.”.

UZASADNIENIE

W ustawie o partiach politycznych nacisk został dotąd położony na sprawozdawczość finansową (bardzo zresztą ułomną o czym szerzej w publikacji Instytutu Strategii 2050 pt. „Założenia do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie jawności finansowania działalności politycznej w Polsce”).¹ Brak natomiast jakiegokolwiek zobowiązania partii politycznych do sprawozdawania swojej działalności merytorycznej. Jest to zjawisko zaskakujące i negatywne, biorąc pod uwagę cel działalności partii politycznej określonej w art. 1 ustawy jakim jest „udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej.” Sposób realizacji tego zadania nie jest obecnie poddany właściwie żadnemu obowiązkowi sprawozdawczemu. Utrudnione jest zatem sprawowanie nad nim obywatelskiej kontroli.

Wskazać należy, że proponowana treść artykułu ma charakter ogólny. Sposób jego realizacji będzie podlegał ocenie kontroli obywatelskiej sprawowanej za pośrednictwem stosownych mediów czy organizacji pozarządowych a także – ostatecznie – przy urnach wyborczych.

Punkt 4. Proponowanego artykułu wprowadza powiązanie między formacjami parlamentarnymi a partiami politycznymi dotychczas nie znane polskiemu prawu, a de facto funkcjonujące jako jeden z klasycznych instrumentów realizacji zadania, o którym mowa w art. 1 ustawy o partiach politycznych. Uwzględnienie takiego powiązania wydaje się pożądane z punktu widzenia zbliżenia stanu prawnego ze stanem faktycznym.

Należy wskazać, że treść poprawki jest inspirowana „Założeniami” Instytutu Strategii 2050, o których mowa wyżej. „Założenia” te zostały poddane wnikliwym konsultacjom społecznym. W konsultacjach wzięły udział 732 osoby, spośród których aż 94% wypowiedziało się za wprowadzeniem obowiązku sporządzania raportu merytorycznego przez partie polityczne.² Niewątpliwie więc projekt cieszy się poparciem społecznym.

O projekcie założeń pozytywnie wypowiedziały się także biorące udział w konsultacjach organizacje pozarządowe, m.in. Fundacja Batorego, Sieć Obywatelska Watchdog Polska czy Instytut Spraw Publicznych. Propozycje przepisów dotyczących sankcji za brak złożenia sprawozdania oraz dotyczące braku kolizji między proponowanymi przepisami a przepisami o dostępie do informacji publicznej wynikają z sugestii tychże organizacji.³

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wprowadzono zmianę w art. 10 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach umożliwiającą korzystanie przez organy statutowe stowarzyszenia ze środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach organów stowarzyszenia. Poprzez odpowiednie zastosowanie art. 10 ust 1a

¹ https://polska2050.pl/wp-content/uploads/2020/09/0903_ZalozeniaDoProjektuUstawy.pdf

²

<https://strategie2050.pl/wp-content/uploads/2020/12/200112-Finansowanie-polityki-raport-z-konsultacji.pdf>, s. 20.

³ Ibidem, s. 22.

- 1 d znowelizowanej ustawy również fundacje uzyskały możliwość korzystania ze środków komunikacji elektronicznej w tym celu. Zmiana uzasadniona była wprowadzonym na terytorium Polski z dniem 20 marca 2020 r. stanem epidemii, ale jednocześnie odpowiadała na potrzeby zgłaszane od dawna przez organizacje pozarządowe, których członkowie znajdują się w całym kraju, a organizacja ich spotkań osobistych stanowi wyzwanie logistyczne i finansowe.

Wprowadzenie analogicznej zmiany do ustawy o partiach politycznych wydaje się uzasadnione z uwagi na fakt, że ich członkowie również znajdują się w całym kraju, a środki komunikacji elektronicznej wykorzystywane są coraz powszechniej w codziennej praktyce w wielu dziedzinach życia.

Przepis wprowadzony do ustawy Prawo o stowarzyszeniach określa zasady głosowania on line ("z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej"), do czego wymagana jest zgoda członków władz podmiotu. Uczestnicy muszą zostać następnie odpowiednio zawiadomieni. Posiedzenie ma się odbywać w czasie rzeczywistym i zapewniać możliwość wypowiedzenia się każdemu członkowi władz, a głosować można osobiście lub przez pełnomocnika.

Zasadne wydaje się wprowadzenie możliwości stosowania przez partie polityczne odpowiednio takich samych zasad.